

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(повна назва закладу вищої освіти)

Факультет/інститут _____ геолого-географічний

Кафедра географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

Запорожченко О. В.

_____ 20__ р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Інтелектуальна власність

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський)

Спеціальність _____ 014.07 Середня освіта (Географія)
(код і назва спеціальності (тей))

2020 р.

Розробники: (вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників)
Тригуб Валентина Іванівна – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри географії України, ґрунтознавства та земельного кадастру.

Навчальна програма
затверджена на засіданні кафедри географії України, ґрунтознавства і земельного кадастру
Протокол № 01 від “ 31 ” 08 2020 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Буяновський А. О.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) геолого-географічного
факультету/інституту

Протокол № 1 від. “ 20 ” вересня 2020 р.

Голова НМК

(підпис)

(Сич В. А.)
(прізвище та ініціали)

Вступ

Навчальна програма дисципліни «**Інтелектуальна власність**» складена відповідно до освітньо-професійної першого (бакалаврського) рівня підготовки спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)

Предметом вивчення дисципліни є право інтелектуальної власності, ознаки інтелектуальної власності, основи інтелектуальної власності та загальна теорія цивільного права.

Місце навчальної дисципліни в структурі освітнього процесу. Вивчення дисципліни базується на знаннях попередніх навчальних дисциплін «Основи охорони праці та БЖД» та будуть використанні при вивченні наступних дисциплін «Природноресурсне право з основами правознавства», «Основи сільськогосподарського використання та аграрної економіки», «Правові основи використання ґрунтово-земельних ресурсів».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальні положення інтелектуальної власності
2. Форми інтелектуальної власності

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – опанувати основні теоретичнометодологічні засади регулювання відносин інтелектуальної власності за умов ринкової економіки, приведення законодавства з регулювання питань інтелектуальної власності у відповідність до Конституції України і міжнародних норм приватного права, новітніх вимог сучасності

Завдання дисципліни - отримати знання які дозволяють забезпечити належну правову охорону винаходів і дадуть можливість створювати умови для торгово-економічного та інформаційного співробітництва із світовим співтовариством, виходити на світовий ринок інтелектуальної власності, сприяти розвитку інноваційного процесу

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ЗК2. Здатність діяти на засадах етичних міркувань (мотивів).

ЗК3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ФК3 - Здатність використовувати поняття, концепції, парадигми, теорії географії для характеристики географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному)

ФК16 - Здатність розуміти методологію пізнання економічних явищ і процесів, законів, закономірностей, рушійних сил розвитку суспільного виробництва для найбільш повного задоволення матеріальних і соціально-економічних потреб

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН3. Усвідомлює зміни, які відбуваються у географічному середовищі під впливом чинників різного характеру; розуміє наслідки і детермінанти в контексті концепції сталого розвитку людства; знає важливість збереження навколишнього середовища, охорони біологічного різноманіття, природоохоронної та природно-заповідної діяльності.

ПРН4. Знає основні фізико-географічні та суспільно-географічні процеси, що відбуваються у географічному просторі на різних рівнях його організації, причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства.

ПРН11 - Вміє встановлювати географічні закономірності та причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства, використовує концепції, парадигми, теорії географії для характеристики географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях

ПРН26. Розуміє значення культури як форми людського існування, цінує різноманіття та мультикультурність світу і керується у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН30 - Здатний відповідально управляти процесом формування готовності учнів до самостійного осмисленого прийняття рішень, подолання труднощів, прояву поваги до інтелектуальної праці та її результатів

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати теоретичні засади інтелектуальної власності, концепції, основні напрями і проблеми розвитку, удосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності, тенденції та перспективи його розвитку за умов ринкової економіки і демократизації суспільства, основні наукові теорії у сфері інтелектуальної власності;

вміти правильно визначати проблеми інтелектуальної власності та законодавства у цій сфері, шляхи їх подолання, тлумачити та розкривати основні поняття, інститути та категорії інтелектуальної власності, здійснювати наукові дослідження і забезпечувати навчальний процес.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні положення інтелектуальної власності

Тема 1. Поняття інтелектуальної власності

Історія становлення та розвитку правової охорони результатів інтелектуальної власності в Україні та світі. Загальна характеристика основних теорій у сфері інтелектуальної власності. Офіційні підходи до визначення поняття інтелектуальної власності. Основні теоретичні конструкції права інтелектуальної власності. Теорія привілеїв як висхідна позиція формування інституту інтелектуальної власності. Генезис і концепція пропрієтарної теорії інтелектуальної власності. Загальна характеристика аналогістичної, договірної, промислової власності, особового права, деліктної, рентної, персональної теорій інтелектуальної власності та теорії права нематеріальних благ. Теорія виключних майнових прав. Поняття та зміст інтелектуальної власності. Значення інтелектуальної власності. Поняття творчої діяльності. Право інтелектуальної власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Співвідношення понять інтелектуальної власності та власності. Види інтелектуальної власності. Результати творчої діяльності як об'єкти правовідносин у сфері інтелектуальної власності. Інші результати діяльності як об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 2. Джерела права інтелектуальної власності

Поняття та ознаки джерел права інтелектуальної власності. Система джерел права інтелектуальної власності. Нормативно-правові акти як джерела інтелектуальної власності. Конституція України як основне джерело права інтелектуальної власності. Цивільний кодекс України як джерело права інтелектуальної власності: загальна характеристика. Закони України як джерела права інтелектуальної власності: поняття та види. Підзаконні нормативно-правові акти в системі джерел права інтелектуальної власності. Види джерел права інтелектуальної власності. Загальна характеристика міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність. Загальна характеристика Конвенцій, директив ЄС, урядових угод у сфері права інтелектуальної власності. Угода ТРІПС: загальна характеристика. Основні напрями адаптації законодавства України у сфері інтелектуальної власності до права Європейського співтовариства.

Тема 3. Суб'єкти інтелектуальної власності

Автор як суб'єкт інтелектуальної власності. Визначення авторства. Поняття співавторства та його види. Особисті немайнові та майнові права автора: поняття, ознаки та види. Охорона прав автора. Володільці прав інтелектуальної власності. Набуття прав володіння та їх охорона. Правове становище роботодавців як суб'єктів інтелектуальної власності. правонаступництво та спадкоємство прав інтелектуальної власності. Держава

як володілець прав інтелектуальної власності. Правове положення патентознавців. Вільні користувачі прав інтелектуальної власності.

Тема 4. Об'єкти інтелектуальної власності

Поняття, ознаки та сутність об'єктів інтелектуальної власності. Ознаки охороноспроможності об'єктів інтелектуальної власності. Літературні та художні твори як об'єкти інтелектуальної власності: загальна характеристика. Комп'ютерні програми, компіляції даних (бази даних), компонування (топографії) інтегральних мікросхем як об'єкти інтелектуальної власності. Загальна характеристика виконання як об'єкта інтелектуальної власності. Фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення як об'єкти інтелектуальної власності. Характеристика наукових відкриттів. Правове регулювання винаходів, корисних моделей, промислових зразків та раціоналізаторських пропозицій. Сорти рослин та породи тварин як об'єкти інтелектуальної власності. Правове регулювання комерційних (фірмових) найменувань, торговельних марок, географічних зазначень та комерційної таємниці. Способи використання об'єкта інтелектуальної власності.

Тема 5. Захист та охорона інтелектуальної власності

Поняття правового захисту інтелектуальної власності. Форми захисту прав інтелектуальної власності: судові та позасудові. Суб'єкти звернення за захистом інтелектуальної власності. Процесуальні гарантії захисту прав інтелектуальної власності. Судова практика захисту прав інтелектуальної власності. Виконання рішень у справах про порушення прав інтелектуальної власності. Реєстрація прав на об'єкти інтелектуальної власності. Державний контроль у сфері інтелектуальної власності. Повноваження державних органів у сфері інтелектуальної власності. Охорона прав інтелектуальної власності в адміністративному та кримінальному праві.

Змістовий модуль 2. Форми інтелектуальної власності

Тема 6. Авторське право

Поняття та ознаки авторського права. Авторське право в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Загальна характеристика джерел авторського права. Суб'єкти авторського права. Об'єкти авторського права. Авторське право та право власності на носій авторських прав. Майнові та особисті немайнові права автора. Майнові права володільца. Право слідування та строки охорони авторських прав. Перехід, передавання авторського права. Охороноздатність за авторським правом матеріалів, розміщених у мережі Інтернет. Охорона авторським правом творів, розміщених в Інтернеті. Види та зміст авторських прав в Інтернеті. Поняття та ознаки авторського ліцензійного договору. Загальна характеристика окремих видів авторських ліцензійних договорів. Міжнародна торгівля ліцензіями. Поняття, ознаки, зміст, порядок укладення та виконання договорів на створення, видання, поширення та використання об'єктів авторського права. Відповідальність сторін за неналежне виконання чи невиконання авторських договорів. Поняття та засоби охорони авторських прав. Загальна характеристика способів захисту авторських прав. Порядок захисту авторських прав. Захист авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет.

Тема 7. Суміжні права

Поняття та ознаки суміжних прав. Види суміжних прав. Суб'єкти та об'єкти суміжних прав. Виникнення суміжних прав. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкти суміжних прав. Використання виконання, фонограми, відеограми та передачі (програми) організації мовлення. Терміни дії суміжних майнових прав. Реалізація суміжних прав. Поняття та засоби охорони суміжних прав. Загальна характеристика способів захисту суміжних прав. Порядок захисту суміжних прав.

Тема 8. Промислова власність

Поняття та ознаки промислової власності. Джерела права промислової власності та їх загальна характеристика. Правові засади державного регулювання промислової

власності в Україні. Набуття та зміст права промислової власності. Поняття та ознаки винаходу як об'єкта промислової власності. Суб'єкти винахідницьких правовідносин, їх права та обов'язки. Підстави виникнення, зміни та припинення винахідницьких правовідносин. Види винаходів. Придатність винаходу для набуття права інтелектуальної власності на нього. Формула винаходу та її правове значення. Порядок отримання патенту на винахід. Поняття та ознаки корисної моделі як об'єкта інтелектуальної власності. Пріоритет винаходу (корисної моделі). Умови патентоспроможності винаходу та корисної моделі. Придатність корисної моделі для набуття права інтелектуальної власності на неї. Майнові права інтелектуальної власності на корисну модель. Поняття та ознаки промислового зразка як об'єкта інтелектуальної власності. Придатність промислового зразка для набуття права інтелектуальної власності на нього. Майнові права інтелектуальної власності на промисловий зразок. Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Захист права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок. Поняття та ознаки недобросовісної конкуренції. Міжнародноправова регламентація захисту від недобросовісної конкуренції. Види захисту від недобросовісної конкуренції. Правова характеристика недобросовісної реклами, демпінгу, промислового шпигунства та підкупу покупців конкурента. Система органів управління у сфері захисту від недобросовісної конкуренції. Захист від недобросовісної конкуренції.

Тема 9. Інші форми інтелектуальної власності

Поняття та ознаки компонування інтегральної мікросхеми. Придатність компонування інтегральної мікросхеми для набуття права інтелектуальної власності на нього. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Визнання прав інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми недійсними. Право попереднього користувача на компонування інтегральної мікросхеми. Захист права інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Охорона репрографії. Аудіо- і відеозаписи. Супутники, типи супутників. Поширення кабелем. Поняття та об'єкти раціоналізаторської пропозиції. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції. Суб'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Права суб'єктів права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Захист права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Правова охорона селекційних досягнень. Поняття сорту рослин та породи тварин. Види прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин. Суб'єкти права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин. Термін дії майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин. Порядок та умови патентування сортів рослин та порід тварин. Правова охорона селекційних досягнень у деяких зарубіжних країнах. Правова природа засобів індивідуалізації товаровиробників. Поняття та ознаки товарного знаку. Комерційні найменування та їх види. Роль і функції товарних знаків у суспільному виробництві. Види знаків та вимоги, яким вони повинні відповідати, щоб набути правової охорони. Зміст права власності на товарний знак. Особливості дії права на знак. Міжнародно-правовий захист від комерційних підробок. Набуття права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення.

3. Рекомендована література

Основна

1 Конституція України.

2 Закон України «О собственности», Законодательство Украины об интеллектуальной собственности (с измен. и доп. по состоянию на 15.05.2002года).-Х.: ООО «Одиссей», 2002. - 592 с.

- 3 Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» з змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 1 червня 2000 р. №1771-ІІІ.// Голос України. - № 121. - 2000. - 11 липня.
- 4 Закон України «Об охране прав на знаки для товаров и услуг»/Законодательство Украины об интеллектуальной собственности (с измен. и доп. по состоянию на 15.05.2002 года).-Х.: ООО «Одиссей», 2002. - С.130=144.
- 5 Закон України «О внесении изменений в Закон Украины «Об авторском праве и смежных правах»/Законодательство Украины об интеллектуальной собственности (с измен. и доп. по состоянию на 15.05.2002 года).-Х.: ООО «Одиссей», 2002. - С. 20-66.
- 6 Андрощук Г.А., Работягова Л.И. Патентное право: правовая охрана изобретений. - К.: МАУП, 1999. - 211 с.
- 7 Договор о патентной кооперации: правила подачи и рассмотрения международной заявки. - М.: ВНИИПИ, 1990. - 233 с.
- 8 Крайнев П.П., Работягова Л.И., Дятлик П. Патентування винаходів в Україні/ за ред. П.П. Крайнева: Монографія. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2000. - 340 с.
- 9 Охрана промышленной собственности в Украине: Монография/ Под ред. А.Д. Святоцкого, В.Л. Петрова. - К.: Издательский Дом «Ін Юре», 1999. - 428 с.
- 10 Кузнецов Ю.Н. Основы патентования и авторского права. - К.: ООО«ЗМОК» - фирма «ГНОЗИС», 1998. - 183 с.
- 11 Международная патентная классификация (шестая) редакция: Введение в МІЖ. Перечень основных групп. - ВНИИПИ, 1995. - 269 с.
- 12 Цибульов П.М. Основы інтелектуальної власності. - К.: ЗАТ "Інститут інтелектуальної власності і права", 2002. -104 с.
- 13 Інтелектуальна власність: словник-довідник / За заг. ред. О. Д.Святоцького. - У 2-х т.: Том 1. Авторське право і суміжні права / За ред. О.Д.Святоцького, В.С. Дроб'язка - К.: Видавничий дім „Ін Юре", 2000. – 356 с.
- 14 Промислова власність / За ред. О.Д.Святоцького, В. Л. Петрова - К.: Видавничий дім „Ін Юре", 2000. - 272. с.
- 15 Жаров В. О. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: Навч. посібник. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: ЗАТ "Інститут інтелектуальної власності", 2002.-188с.
- 16 Цибулев П.Н., Денисюк В.А. Оценка интеллектуальной собственности- К.: УкрИНТЗИ - 2002. - 216 с.

Допоміжна

- 1 Правила складання та подання заявки на видачу патенту України на винахід (корисну модель): 36. нормативних актів з питань промислової власності. - К.: Вища школа, 1998. - С. 134-169.
- 2 Правила составления, подачи и рассмотрения заявки на выдачу патента на изобретение // Интеллектуальная собственность. - 2000. - № 2. - С. 54-109.

Електронні інформаційні ресурси:

1. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
2. Сайт ДП «Український інститут промислової власності» <http://www.uipv.org/>.
3. Цифрова патентна бібліотека <http://library.uipv.org/>.
4. Сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності <http://www.wipo.int/portal/ru/>.
5. Сайт науково-дослідного інституту інтелектуальної власності - <http://ndiiv.org.ua/ua/golovna/>.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: Залік.

5. Методи діагностики успішності навчання

Поточне контрольне опитування, контрольні роботи, оцінювання виконання лабораторних робіт і самостійних завдань, підсумкове контрольне опитування.